

## Ființa muzicală (fragmente)



Aurel Ion Brumaru

\*\*\*

Cred (...) că în muzică ființa își poate spune, probabil pentru întâia oară, că se află (mai mult decât oriunde) în **elementul** său, adică în **forma** sa. Muzica există ca realitate numai în interpretare, există doar ca formă interpretată – expunere și neconținută deslușire. Nu se pune niciodată singură în lumină, nu se înfățișează niciodată singură ci în solidaritate cu interpretul. Ne va vorbi de aceea, ea cu precădere, despre tema acestei „încercări a labirintului”: **ființa ca interpretare**. Dacă, pe scurt, multe alte „realități” apar, se arată – încă din primul ceas al cunoașterii – corporale, compacte, fără secrete ațâțătoare etc. -, muzica ființează fără excepție, numai **ca** (și **în**) interpretare. Altfel spus, **potența ei este interpretarea însăși**: nu trupul – litera, textul (fie că acestea sunt acoperite câteodată de pulberi ori sunt adormite, fie că ni se învederează ca strălucitoare de „actualitate”).

\*\*\*

Se pare că aceasta e încă întrebarea: interpretarea muzicii – pentru ca muzica să existe – este aidoma interpretării (hermeneuticii) ființei, pentru ca ființa să se înfățișeze și ea în ființările ei înseși – cu omul și cu toate ale lui, cu, după păcătuire, *theoumanizarea*, *theandria* ce ne înfricoșează cum ne înfricoșează deja iubirea?

(...) Simpla vorbire despre muzică nemulțumește, pentru că lumea muzicii nu se deschide, au dreptate muzicienii,

doar în faptul preluării ei de către cuvânt: muzica rămâne acum mai degrabă confiscată, prizoniera vorbelor. Sunt deja cunoscute, ca să revenim, îndoielile lui Thomas Mann în această privință: scriind despre viața și opera cutărui compozitor ori muzicant – spune cândva autorul **Doctorului Faustus** – nu poți să nu fii îngrijorat de „aspectul tehnic muzical”. Apoi, e cu neputință, altfel decât cu riscul de a fi searbăd, fastidios, să te entuziasmezi cu muzica prețuindu-i acesteia doar consecința psihologică, aci – va continua scriitorul – trebuie realizare, trebuie să știi meserie... Deținând exactitatea („...aci trebuie realizare, trebuie exactitate”), muzicianul nu ignoră orișice urmă afectivă, probând, de exemplu, în materie, eseul ce ar utiliza forme la îndemâna imaginației: „un anumit gen de eseu, realizat de muzicieni, care ar avea ingeniozitatea Ariadnei, poate conduce pe ascultători prin labirinturi muzicale fără să se rătăcească (și să se descurajeze), să le stârneasă luarea-aminte pentru splendorile artei sunetelor”. În sfârșit (ca să ajungem și aici), un pierdut acum sub sinistre întunecimi, esteticianul jdanovist E. Fischer crede, sprijinit, ca să vezi, pe Hegel) în latura „conținutistă” (citește, a dictaturii de clasă) a artei muzicale. El îl ceartă, de exemplu, pe Igor Stravinsky cu aceste stridente vorbe: „Dar ce este muzica? Este ea numai un sistem de sunete sau ceva mai mult? Punctul de plecare al lui Beethoven este instrumentul muzical și nu Revoluția franceză. Ce antiteză curioasă! Oare un muzician cunoaște numai pianul, sau și revoluțiile?” E. Fischer se întreabă aci, cu obrăznicie, despre scopul efectelor muzicale obținute de compozitorul care – în mărturisirea lui Stravinsky însuși – „a exploatat doar sunetul instrumentelor...”.

Așadar, numai pura și simpla ascultare? Aceasta recomandă de regulă muzicienii înșiși. Igor Stravinsky subliniază hotărât: monopolul aparține acelor care sunt deprinși a asculta în muzică doar muzica. Însă în acest caz nu cumva lumea muzicii nu se

deschide defel – precum ființa care, dacă nu este interpretată, ea nu-și va vâdi interpretările, ființările ce o constituie?

\*\*\*

Încă o dată: precum cu muzica, și în cazul ființei interpretarea e modul propriu de a se realiza. Existarea lor, ca să spunem așa, este deja interpretare și ele ar avea, așa-zicând, o existență, o realitate hermeneutică.

Alăturarea de ființă a muzicii nu e doar o învecinare formală. Gândind arta – în propunerea lui Heidegger -, gândim în perspectiva chestiunii ființei. Artă e și o formă de manifestare a adevărului (ca *a-letheia*), e o ivire, o vădire în lumină (gânditorul tedesc observa undeva că Ființa e cercul însuși de lumină și că acest cerc e adevărul Ființei). Cu hermeneutica muzicii vorbești despre ființă: însă despre ființă cu legea ei individuală, cu *sinea* ei, adică. Sinea, în limba română, fiind la genul feminin, trimite la concretul lucrurilor. Ca să parvii la legea ființei muzicii, trebuie să o cercetezi ca ființare a acestei ființe. Era lesnicios într-un fel, să faci aceasta luând în joc „pământul” ei, e vorba aici de imaginarul muzical.

### SOCIETATEA CULTURALĂ ZALMOXIS

#### Echipa redacțională:

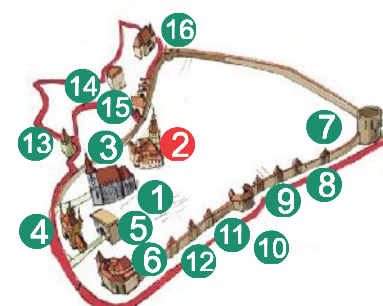
**Director:** Horia MUNTENUȘ  
**Redactor șef:** Adrian LESENCIUC  
**Senior editor:** Alexa Gavril BĂLE  
**Redactori:** Cosmina DRĂGHICI, Chris SAMY  
**Din gruparea revistei:** Jorge Luiz ANTONIO, Virgil BORCAN, Aurel Ion BRUMARU, Ion-Teofil CREȚU, Daniel DRĂGAN, Ela IAKAB, Adrian MUNTEANU, Monica RÂPEANU, Ana-Maria SUSAN, Laurian STĂNCHEȘCU, Ioana ȘTEȚCO, Vasile TOMOIAGĂ, Federico ZANNONI

#### Pagina 3 (Casa Mureșenilor):



Nina Cionca, Ciprian Porumbescu

#### Traseul de lectură:



<http://www.ascedu.ro/revista.html>